

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK FAKÜLTESİ
ŞEHİR VE BÖLGE PLANLAMA BÖLÜMÜ (TÜRKÇE) DERS İÇERİKLERİ

ZORUNLU DERSLER

1. YARIYIL	DERSİN KREDİSİ			
ŞEHİR VE BÖLGE PLANLAMA DERSLERİ	T	P	K	AKTS
<u>MİM 101 TEMEL TASAR</u> Bu ders, tasarım eğitime yeni başlayan - ve bu alanda herhangi bir altyapıya sahip olmayan - öğrencilerin, seçtikleri tasarım alanındaki çalışmalarına zemin hazırlar. Biçim ve düzen verme beceri ve yeteneklerini geliştirerek, tasarım ilkeleri ve elemanları, görsel sanatlarda görsel iletişim ve algı konularında bir farkındalık ve kavrayış sağlamayı amaçlar. Ders kapsamı; tasarım elemanları, gözlem, analiz ve tüm tasarım alanlarıyla ilgili sunum teknikleri, disiplinler arası bağlantıları gösterme fırsatları ve bu alanlar arası işbirliğini güçlendirme. Temel tasarım elemanları: çizgi, şekil, biçim, renk, doku, gölge; temel ve karmaşık geometriler; topografya; nesne/ürün geometrisi; insan/beden-nesne-çevre ilişkisi; izometrik ve artistik perspektif; kadraj ve görüntüleme; temel grafik elemanlar, kompozisyon, vurgu; kolaj; ifade araçları ve kullanım teknikleri, iki ve üç boyutlu çalışmalarda mekan kurgusu, şehirselleme mekan geometrisidir.	2	8	6	10
<u>KENT 103 KENTSEL PLANLAMAYA GİRİŞ</u> Planlamaya giriş dersinin temel amacı bölüm öğrencilerine kent planlama disiplinine altlık oluşturan kavramları genel hatlarıyla ve tarihsel gerçeklik üzerinden sunmaktır, bunu takiben dersin üç hedefi vardır. Birincisi şehircilik kavramlarını anlaşılır kılmak; planlama disiplin ve pratiğine ilişkin bağları kurmak ve bu pratik ve kavramsal bağları güncel karşılıklarıyla takibini sağlamaktır. Ders Kapsamında, Şehir ve bölge planlamanın temel kavramları aktararak şehircilik terminolojisi ve yerleşmeler sistemi anlatılmaktadır. Çevre, insan yerleşmeleri, kent ve kentleşme tanımı, tarım ve sanayi toplumlarının mekânsal özellikleri, köy, şehir, metropolis, megapolis ve kentsel işlev alanları. Kent planlama süreci ve aşamaları. Bölge planlama ilkeleri, bölge planlama yaklaşımları. Gecekondu/kentsel dönüşüm. Sürdürülebilir kentsel gelişim konuları ele alınmaktadır.	2	0	2	3
<u>MİM 103 MİMARİ ANLATIM TEKNİKLERİ</u> Dersin amacı, temel mimari anlatım tekniklerini tanıtmak ve öğrencilerde tasarım ile ilgili düşüncelerin belli araç ve yöntemlerle ifade edilebilmesi için beceriler geliştirmektir. Ders kapsamında, iki ve üç boyutlu izdüşüm yöntemleri, ölçek, çizim normları, serbest el eskizler, sanatsal ifade gibi ortografik ve paralel izdüşüm tekniklerine yatkınlık sağlanarak geleneksel yöntemlere odaklanılır.	2	4	4	8

KENT 105 TOPOĞRAFYA VE HARİTA BİLGİSİ Ders kapsamında; harita bilgisi, kartografyanın tarihçesi, yeryüzü ve koordinatlar sistemi, haritalarda ölçek, harita projeksiyonları, arazi şekillerini haritada gösterme metodları, topoğrafik haritaların okunması, bilinen iki ya da üç noktadan yararlanarak yer bulma, düzlemler ve topoğrafya ilişkisi (V kuralı), jeolojik haritalara giriş ile ilgili özgün uygulamalar yapılmaktadır.	2	0	2	2
OMU BÖLÜMLER İÇİN ORTAK DERSLER				
MAT 111 MATEMATİK I	3	0	3	5
YDI 101 İNGİLİZCE I	2	0	2	2
TOPLAM KREDİ	13	12	19	30

2. YARIYIL	DERSİN KREDİSİ			
ŞEHİR VE BÖLGE PLANLAMA DERSLERİ	T	P	K	AKTS
KENT 102 KENT PLANLAMA I Bu ders, tasarım eğitimini tamamlayan öğrencilerin mekan ve kentsel mekan algısını oluşturabilmek için temel şehir planlama ilke ve yaklaşımlarını uygulamalı olarak öğrenebilmelerini ve tartışabilmelerini amaçlamaktadır. Ders kapsamı; mekân kavramına giriş ve kentsel mekânın algılanması. Kentsel mekânın oluşumunda doluluk ve boşluğu oluşturan öğeler, mekân hiyerarşisi, kentsel mekan bağlayıcısı olarak sokak ve cephe, kullanıcı ve çevre ilişkisi, yerel değerlerin, iklimsel verilerin kentsel ve mekansal doku oluşumundaki rolüdür. ÖNKOŞUL: MİM 101	2	6	5	10
KENT 104 KENT TARİHİ Bu dersin temel amacı, farklı tarihsel dönemlerde şehrin oluşumunu, dönüşümünü, inşasını ve organizasyonunu anlamaktır. Bu ders, öğrencilere kendi şehirlerinin kökenini ve gelecekteki çalışmalarının arka planını anlama yeteneği sağlayacaktır. Ders Kapsamında, Şehirciliğin doğuşu, tarihte ilk kentler. Erken dönem uygarlıkları: Mezopotamya, Anadolu Uygarlıkları, Yunan ve Roma uygarlıkları, Geleneksel Türk şehirleri. Ortaçağ dönemi şehirleri. Ortaçağ da İslam Âlemi ve şehirleri. Rönesans hazırlayan nedenler, Rönesans dönemi uygulamaları. Sanayi dönemi şehirleri, değişen sosyal, ekonomik ve politik düzen ve şehir planlaması. Modernist Planlama anlayışı. Post-modernizm ve kentsel gelişim dinamiklerine etkisi konuları ele alınmaktadır.	2	0	2	3
KENT 106 TASARIM VE SUNUM TEKNİKLERİ Dersin amacı, Şehir ve Bölge Planlama disiplini çerçevesinde hazırlanan tasarımların, yine bu alanda tasarım sunumunda yararlanılan kuramsal ve uygulama deneyimlerinden faydalanılarak okunabilir haline getirilmesini sağlamaktır. Ders kapsamı, algı ve algılama biçimleri, imgenin kavranması,	2	0	2	2

görsel algı ve yaratıcı düşünceyi geliştirme, soyutlamanın kavranması, parça ve bütün ilişkisini kurma, tipografi, sayfa düzeni, format ve 2/3/4 boyutlu tasarım araçlarının sunumlarda kullanıma ilkelerinin öğrenilmesi.				
KENT 108 TEMEL EKONOMİ Bu dersin amacı; kent ve bölgelerin gelişim süreçlerinin ekonomik mekanizmalarını anlayabilmek ve çözüm üretebilmek için temel iktisadi prensiplerin öğrenciye kazandırılması. Ders kapsamı; mikro ve makro ekonominin temel kavramlarının açıklanması: kıtlık, fırsat maliyeti, etkinlik, verimlilik ve karlılık, değer, değer zinciri, arz analizi, talebi etkileyen faktör. Ekonominin temel sorunları; rekabet koşulları, piyasa yapıları, esneklikler ve kullanım alanları, ulusal uluslararası ekonomik kurumlar ve bunların küresel ekonomiyi nasıl şekillendirdiğinin aktarılmasıdır.	2	0	2	3
OMU BÖLÜMLER İÇİN ORTAK DERSLER				
MAT 112 MATEMATİK II	3	0	3	5
YDI 102 İNGİLİZCE II	2	0	2	2
ENF 101 TEMEL BİLGİ TEKNOLOJİLERİ	3	0	3	5
TOPLAM KREDİ	16	6	19	30

3. YARIYIL	DERSİN KREDİSİ			
ŞEHİR VE BÖLGE PLANLAMA DERSLERİ	T	P	K	AKTS
KENT 201 KENT PLANLAMA II Kent planlama analizleri bağlamında yerleşmelerin çok boyutlu yapısının nasıl okunacağına ve mevcut yerleşim alanlarında geleceğe ilişkin stratejilerin geliştirilmesine yönelik becerilerin kazandırılmasıdır. Yerleşmeleri bir kentsel ağ içerisinde düşünerek gelişim önceliklerini belirleyebilmek, yapılaşmış bir çevre de ileriye yönelik kararlar üretebilmek ve bu kararları tasarım fırsatlarına dönüştürebilmek dersin başlıca amacıdır. Ders kapsamında, Küçük ölçekli bir kentsel yerleşmenin mekânsal, teknik, ekonomik ve sosyal girdilerinin ana hatlarıyla belirlenmesi ve bu anlamda toplanan doğal yapı, ekonomik yapı, sosyal ve demografik yapı, teknik altyapı, arazi kullanımı, tarihi kültürel yapı ve ülke bölge içindeki yerine yönelik analiz – sentez çalışmalarının gruplar halinde tamamlanarak raporların sunulması ve 1/5000 ölçeğinde senaryo çalışmalarına giriş yapılacaktır. ÖNKOŞUL: KENT 102	2	6	5	10
KENT 203 KONUT ALANLARI PLANLAMASI Ders, konut alanlarına yönelik genel kavramların, konut alanlarının planlanmasına yönelik ilkelerin ve Türkiye’de konut politikalarının dönemsel gelişiminin anlaşılmasını amaçlamaktadır. Ders Kapsamında, konut ile ilgili genel kavramlar, konut tipolojileri, yoğunluk ve arazi kullanım yoğunluğu ilişkisi,	2	0	2	3

diğer işlev alanları içerisinde konutun yeri, konut tipolojileri, nüfus ve konut tipolojisi ilişkisi. Konut alanların da planlama ilkeleri, yer seçimi, konut sunum biçimleri, yasadışı yapılaşma. Türkiye’de konut sorunları ve konut politikalarının kentlerin mekânsal gelişimi ile ilişkilendirilmesi, sürdürülebilir konut alanları planlaması ele alınmaktadır.				
<u>KENT 205 KENT SOSYOLOJİSİ</u> Dersin amacı, Planlamanın, kent ile olan toplumsal etkileşim ve çatışma süreçlerini sosyolojik kuramlar üzerinden anlama becerisini geliştirmektir. Dersin kapsamı Şehircilik ile ilgili temel kavram ve sosyolojik teoriler. Dünyada özellikle Türkiye’de kentleşmenin boyutları, özellikleri ve genel görünümü. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki genel kentsel görünüm ve özellikle küreselleşmenin kentler üzerindeki etkisi. Kentsel alanların sosyolojik yapısı. Kentlerde bireyler ve sosyal kurumlar.	2	0	2	3
<u>KENT 207 KENTSEL TRAFİK PLANLAMASI</u> Bu ders ile Kent içi karayolu trafiğinin yönetim ve planlanmasıyla ilgili temel prensiplerin ve öneminin öğrencilere aktarılması amaçlanmaktadır. Ders kapsamı; trafik planlamasına giriş ve ulaştırma türleri; Karayolu kademelenmesi ve kavşak türleri; Trafik akım değişkenleri ve ilişkileri; Karayolu elemanları, taşıt türleri, toplu taşıma sistemleri; Kentiçi karayolu tasarımı ilkeleri; Yaya-bisiklet trafiği ve tasarım ilkeleri; Otopark türleri ve tasarım ilkeleri; Veri toplama ve analiz ilkeleri.	2	0	2	4
<u>KENT 209 TEMEL İSTATİSTİK</u> Bu ders ile, Planlama alanındaki öğrencilere kullanıcı araştırmalarında ve gelecekte yer alabilecekleri araştırma/çalışma ortamlarında yararlanabileceği temel istatistik bilgilerinin verilmesi amaçlanmaktadır. Ders Kapsamı, İstatistiğe giriş; Değişken ve veri kavramı, Örnekleme yöntemleri; Tanımlayıcı istatistik; Olasılık ve olasılık dağılımları kavramı; Hipotez testleri, z-testi ve t-testi; Varyans analizi; Korelasyon ve regresyon analizi; Bilgisayar uygulamalarıdır.	2	2	3	4
OMU BÖLÜMLER İÇİN ORTAK DERSLER				
ATI 201 ATATÜRK İLKELERİ ve İNKILAP TARİHİ I	2	0	2	2
TDI 201 TÜRK DİLİ I	2	0	2	2
İŞG 101 İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ I	2	0	2	2
TOPLAM KREDİ	16	8	20	30

4. YARIYIL		DERSİN KREDİSİ		
ŞEHİR VE BÖLGE PLANLAMA DERSLERİ	T	P	K	AKTS
<p><u>KENT 202 KENT PLANLAMA III</u> Güz dönemi Kent Planlama II projesinin devamı olan Kent Planlama III, üst ölçek strateji ve plan kararları ortaya konmuş kentsel yerleşik alanda üst ölçek kararlarla uyumlu kentsel tasarım projesine girdi verecek görsel ve çevresel değerlere yönelik kent bütünü – kent parçası ilişkisini kurmaya yönelik analizlerin üretilmesi; Master Plan kararları, Kentsel Tasarım Planı ve tasarıma yönelik Özel Proje Alanı ilişkilerinin kurulması ile ölçekler arası uyum ve bütünlüğün iki ve üçüncü boyutta kavranmasına yönelik becerilerin geliştirilmesi dersin başlıca amacıdır.</p> <p>Ders kapsamında, Üst ölçek planlama yaklaşımları çalışılmış bir kentte veya alternatif yeni bir kentte yapılan grup araştırmaları sonrasında bireysel olarak çalışılacak alanların belirlenmesi ve bu alanlarda farklı ölçeklerde (1/1000 ve 1/500) kentsel tasarım projesine odaklanması. Kentsel tasarıma yönelik kavram şemalarının belirlenmesi, süreç, yöntem ve ilkelerinin seçilen alanda sorgulanması ve değerlendirilmesi. Kentsel tasarımın üst ölçek plan kararlarıyla uyumu, tasarım ilkelerinin hâlihazırda var olan bir yaşam alanı üzerinden kurgulanması ve sonuç ürün olarak senaryolarla uyumlu bütünleşik bir kentsel tasarım projesinin bireysel olarak ortaya konmasıdır.</p> <p>ÖNKOŞUL: KENT 201</p>	2	6	5	10
<p><u>KENT 204 KENTSEL TASARIM İLKELERİ</u> Ders, Şehir ve Bölge Planlama Disiplini çerçevesinde uygulama ölçeklerinde kentin nasıl tasarlanması gerektiğinin öğretilmesi amaçlanmaktadır.</p> <p>Ders Kapsamında, kentsel mekân kavramı ve kentsel mekânın niteliğini belirleyen değişkenler, kentsel tasarımın ögesi olarak 'birlik', kentsel çevrenin anlam ve kullanımını belirleyen erişilebilirlik, çeşitlilik ve okunabilirlik ilkeleri. Kentsel tasarımın önemli kuram ve kuramcıları.</p>	3	0	3	3
<p><u>KENT 206 BİLGİSAYAR DESTEKLİ ÇİZİM</u> Dersin amacı, Bilgisayar destekli çizim ve tasarım konularındaki temel unsurların kavratılması iki boyutlu ve Üç boyutlu teknik resim uygulamaları için çeşitli paket programlar kullanarak bilgisayar ortamında çizim yapılabilmesi amaçlanmaktadır.</p> <p>Dersin kapsamı, CAD tabanlı yazılımlar hakkında genel bilgi, AutoCAD'de çalışma sistemi, iki boyutlu çizim ve düzenleme komutları, ayarlar ve düzenlemeler: temel komutlarına giriş, girişin devamında bu komutların içerisindeki daha detaydaki komutları öğrenerek 2 boyutlu çizimi geliştirme, Sketchup programı ile 3 boyutlu modelleme, Adobe İllustrator programının temel düzeyde kullanımınıdır.</p>	2	2	3	4

KENT 208 PLANLAMADA SAYISAL YÖNTEMLER Bu ders ile öğrencilerin planlama disiplinde önemli yer tutan birtakım sayısal yöntemler ile tanıştırılması ve bu yöntemlerinin uygulamalarının öğretilmesi amaçlanmaktadır. Ders kapsamı; Ekstrapolasyon Nüfus Projeksiyon Yöntemleri; Nüfus Kuşakları ve piramidi; Kuşak Bileşenleri Nüfus Projeksiyonu; İşgücü ve Ekonomik Aktivite Analizi; Ekonomik Temel Modeli; Temel ve Yerel Sektör Kavramları; Yer Seçim Katsayısı Tekniği; Temel Çarpan Kavramı; Bilgisayar Uygulamalarıdır.	2	2	3	4
KENT 210 KENTSEL KORUMA ve YENİLEME Bu ders ile kentsel mekâna bir müdahale biçimi olarak kentsel koruma ve yenileme şemsiye kavramlarının literatürde ki açıklamaları, nitelikleri, amaçları, aktörleri, yöntemleri kapsamında hem uygulama hem de yasal yönetsel boyutlarıyla, dünya ve Türkiye örnekleri karşılığında irdelenmek amaçlanmaktadır. Ders Kapsamı, Korunacak değerlerin ve koruma kavramının tanımlanması. Kentsel koruma kavramının tanımlanması ve gelişimi. Türkiye'de sit koruma ve planlama konusunda uygulanan sistem. Planlama süreci, yasal sistem. Doğal, arkeolojik, tarihsel, kentsel sit alanlarında koruma ve planlama yöntemi. Kentsel Yenileme kavramı ve örnekleri. Türkiye 'de ve Dünya'da uygulanmış koruma ve yenileme örnekleridir.	2	0	2	3
OMU BÖLÜMLER İÇİN ORTAK DERSLER				
ATI 202 ATATÜRK İLKELERİ ve İNKILAP TARİHİ II	2	0	2	2
TDI 201 TÜRK DİLİ II	2	0	2	2
İŞG 101 İŞ SAĞLIĞI ve GÜVENLİĞİ II	2	0	2	2
TOPLAM KREDİ	17	10	22	30